

MAGYAR ARANY JAPÁNBAN

Szűcs Endre beszélgetése Lukácsi Lászlóval

Az idei Kanazawa-i Nemzetközi Üveg-művészeti Triennálén harminckilenc ország 470 művésze közül egy magyar művész, Lukácsi László Ferenczy és Fujita-díjas üvegszobrász kapta az aranyérmet legyezőt formáló alkotásával. A világ e legrangosabb üveg-művészeti kiállításán a nemzetközi zsűri idén 17 díjat osztott ki, ebből egy aranyérmet.

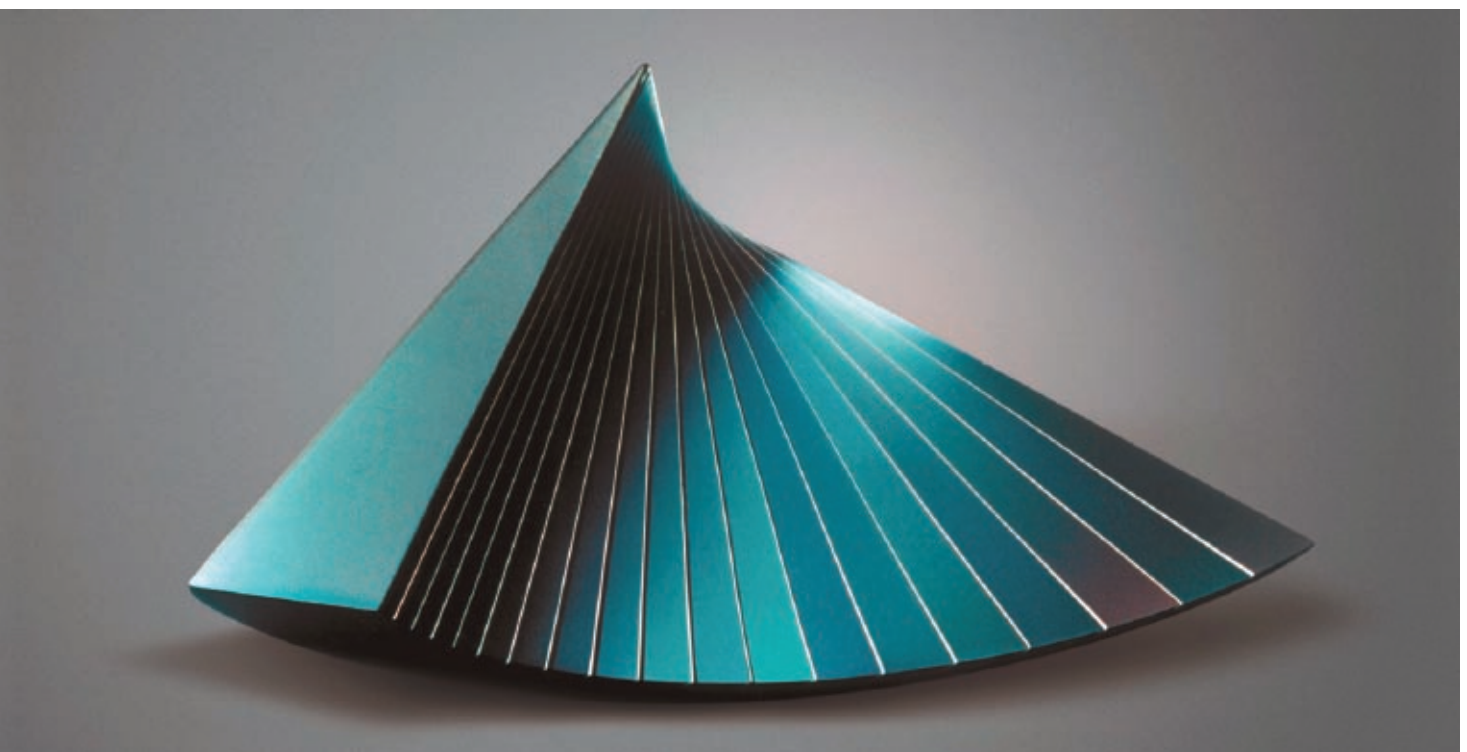
Hazánk ismét büszke lehet. Nem először kaptunk bizonyosságot arról, hogy itt, a Kárpát-medencében is teremnek olyan tehetséges tudósok, sportolók, írók és művészek, akik jó hírét viszik az országnak.

A magyar stúdióüveg, azaz az üveg képzőművészeti átlényegülésnek mozgalma igazán nemzetközi szintű. Kiváló magyar üvegművész kollégák írják a nemzetközi palettára Magyarország nevét – kezdi Lukácsi László üvegművész barátom, akinek a műtermében volt szerencsém jární akkor, mikor a Kanazawa kiállításra készült. Derűs, magas, pödröttbajszú 50 éves fiatal ember, örökös kamasz mosollyal. Műhelye természetes fényben úszik. Meglepő tisztaságban, szerszámerdőben dolgozik elmélyült megszállottsággal, magányosan. Örökös kí-

sérletezéssel alakítja gépeit, eszközeit, hogy üvegálmaihoz idomítsa őket.

Mi inspirál téged?

A zene, a zeneiség alapvetően meghatározó az életemben, sőt, magam is próbálkozom időnként. Zenei képzettségem csekély, a zenélés mégis páratlan élményt jelent. A muzsika alapvetően megnyugtat, harmonizál, néha pedig felpezsdít, energiával tölt fel. Az igényes, finom részletekben gazdag zenéért lelkesedem. De a legnagyobb mester, mely a legintenzívebben hat rám, az a természet. Például az organikus elemek végtelen sora, amely szabályosnak látszik, de mégsem az. Nálam ilyen egy hullám, ilyen a levél, a kavics, a szírom, a kagyló és a legyezőmotívum is. Célom, hogy megmutassam, milyen gyönyörű az üveg, és milyen csodákat rejt – méretben, színben, formában, effektben, felületben. Célom a kemény, éles, hideg alapanyagot lággyá, selymesé, puhává tenni – olyanná, amit a szemlélő meg akar érinteni. Ez az interaktív csoda szerencsére rendre meg is történik. A kiállításokon – hiába ott a „kérem, ne nyúljon hozzá!” felirat – mindig megsimogatják a szob-

raimat. Árulkodó jelként tele vannak ujjlenyomatokkal. Íme a bizonyíték, hogy a természetes formák kizökken-tenek a passzivitásból. Szerintem az organikus építészet is pont ezért áll közelebb az emberekhez!

Fontosnak tartod, hogy visszaigazolást kapj egy-egy munkádról? Készítesz tárgyakat megrendelésre is?

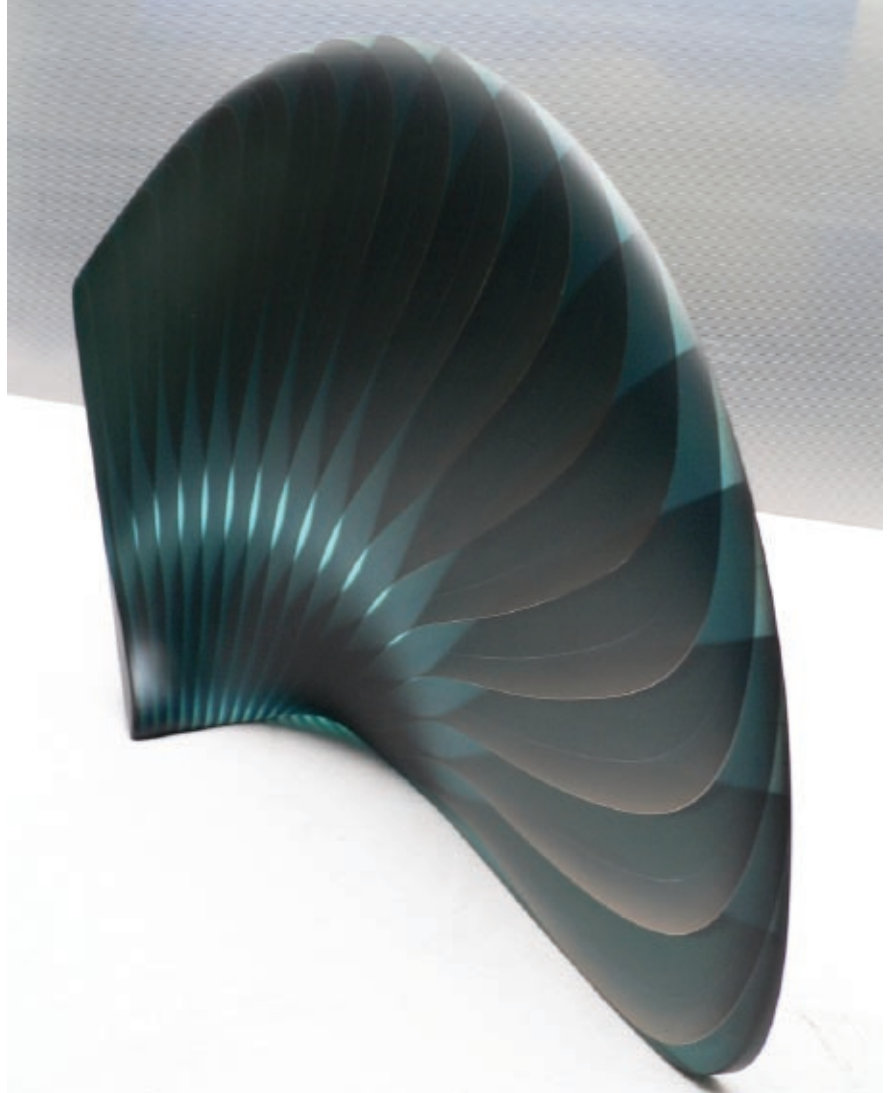
A visszajelzés néha fontos, néha nem. Nagy ritkán előfordul egy-egy megrendelés, de a galériások általában rám bízzák, milyen tárgyat készítek a kiállításokra.

Mondanál néhány szót a díjnyertes alkotásról?

Olyan szobrot szerettem volna kikülden, amelybe belesűríttem eddigi tapasztalataimat, ám valamiképpen mégis új. A japán tradicionális kultúra egyik gyönyörű eleme a legyező, melyet az üveg még különlegesebbé tesz. A félig áteresztő tükrök, a kékeszöld színárnyalat, és az íves csiszolásból kialakuló forma, illetve egymást metsző vonalak egyszerre keltenek izgalmas, érdekes, puha és lágy hatást. Ez az egyik legnagyobb tárgy, amit valaha készítettem; körülbelül egy méter széles. Mert bár nem a méret számít, néha egy tárgy a méretével is hatni tud.

Szerinted az üveg, mint anyag, milyen szerepet tölt be a ma emberének életében és az építészetben?

Az üveg ára valaha az aranyéval vetekedett. A nagyipari technológiák bevezetésével csökkent az ára, így a mindennapi életben és az építészetben egyre nagyobb teret nyer. Átlátszóságával páratlan, nemes anyag! El lehet-e képzelni egy középkori templom áhíhatát színes fények, reflexek nélkül? Manapság az iparművészeti üveg kevésbé érvényesül az építészetben, pedig kiváló üvegtervezőink vannak. Olyanok, akik nemcsak a hagyományos technikákkal dolgoznak, hanem stílusban, technológiában már XXI. századiak, alkalmazkodnak

a mai közösségi-és magánépületekhez, de szívük és az anyag iránti tiszteletük megmaradt. A *stúdióüveg* mozgalom hatására – vagyis hogy az alkotások otthoni műtermekben készülnek egyedi és nem tömegtermelői szemlélettel – az üveg egyre szélesebb körben terjed a műgyűjtők között. Külföldön ez a folyamat már évtizedekkel ezelőtt elindult, de szerencsére már itthon is egyre több az érdeklődő az üvegszobrászat iránt.

Kapcsolatban vagy kortárs művészekkel? Van esetleg valaki, akinek munkásságát figyelemmel kíséred?

Természetesen kapcsolatban vagyok hazai és külföldi kollégákkal. Üveges kollégákkal időnként beszélünk szakmai kérdésekről, és ha lehet, segítjük egymást. Közös kiállításokon is gyakran látok figyelemreméltó és érdekes alkotásokat. Feleségem, Borbás Dorca szintén üvegművész, több, mint 20 éve segítjük egymást. Stílusban, technikában homlokegyenest külön-

bözünk, de ki is egészítjük egymást. Míg én perfekcióra törekszem, ő vibrálóbb, líraibb.

Hol láthatjuk a közeljövőben az arany-díjas alkotást, vagy egyéb munkáidat?

A díjnyertes üvegszobor még november végéig Japánban, a Notojima Üvegmúzeumban látható. A tárgy sorsa többesélyes. Az Iparművészeti Múzeum is szeretné megvásárolni a gyűjteményében már megtalálható, korábbi üvegművem mellé. A Múcsarnokban lesz a közeljövőben az Art-Fair, arra is készülök, mert kollégáinkkal fontosnak tartjuk, hogy az itthon kevésbé ismert üvegszobrászatot méltó helyére emeljük a hazai művészeti porondon is. Épp ezért nagy megtiszteltetés számomra, hogy az *Országépítő* értékteremtő-és őrző folyóirat oldalain mutakozhatom be.

Köszönöm a beszélgetést, gratulálok a díjhoz és további sok sikert kívánok!